

**Latvijas
Arhitektu
savienība**

Saimnieciskā izdevīguma vērtēšanas kritēriji projektēšanā

ANDA KURSIŠA

Sert. arh., sert. eksp., Latvijas Arhitektu savienības Valdes locekle

10.11.2022

SATURS

- PIL IZMAIŅAS ATTIECĪBĀ UZ PROJEKTĒŠANU
- LAS VADLĪNIJU PROJEKTS
- VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI
- PIEMĒRS

SAĪSINĀJUMI TEKSTĀ:

PIL – Publisko iepirkumu likums

IUB – Iepirkumu uzraudzības birojs

LAS – Latvijas Arhitektu savienība

BVKB – Būvniecības valsts kontroles birojs

BP – Būvprojekts

BPV – Būvprojekta vadītājs

ARDV – Arhitektūras daļas vadītājs

Latvijas Arhitektūras 2022.gada galvenā balva - atbalsta centrs "Pērle" Cēsīs, autori ETER, avots: LAS.

PIL GROZĪJUMI

51. PANTĀ

izteikt pirmo un otro daļu šādā redakcijā:

"(1) Pasūtītājs iepirkuma līguma slēgšanas tiesības piešķir pretendentam, **kura piedāvājums novērtēts kā saimnieciski visizdevīgākais.**

(2) Saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu nosaka pēc:

1) cenas. Šādā gadījumā vērtē preču, pakalpojumu vai būvdarbu iegādes cenu;

2) izmaksām. Šādā gadījumā izmanto efektivitātes pieeju, piemēram, vērtējot aprites cikla izmaksas;

3) šīs daļas **1. punktā minētās cenas vai 2. punktā minētajām izmaksām un ar iepirkuma līguma priekšmetu saistītiem kvalitātes kritērijiem.** Ja cena vai izmaksas saskaņā ar tiesību aktiem ir fiksētas, pasūtītājs vērtē tikai kvalitātes kritērijus. Nosakot ar iepirkuma līguma priekšmetu saistītus kvalitātes kritērijus, ņem vērā, piemēram:

a) kvalitāti, tai skaitā tehniskās priekšrocības, estētiskās un funkcionālās īpašības, pieejamību, atbilstību universālajam dizainam, sociālās un vides aizsardzības prasības, inovatīvos raksturlielumus un pārdošanas nosacījumus,

b) **iepirkuma līguma izpildes vadības struktūru un iesaistītā personāla kvalifikāciju un pieredzi, ja iepirkuma līguma izpildes kvalitāti var būtiski ietekmēt iesaistītā personāla kvalifikācija un pieredze,**

c) pēcpārdošanas pakalpojumus un tehnisko palīdzību, piegādes noteikumus (piemēram, piegādes datumu, piegādes procesu un piegādes periodu vai piegādes pabeigšanas periodu).";

PIL GROZĪJUMI

"(3¹) Pasūtītājs nav tiesīgs piedāvājumu salīdzināšanai un izvērtēšanai izmantot tikai cenu, ja iepirkuma līgums tiek slēgts par:

1) projektēšanu. Šādā gadījumā papildus cenai pasūtītājs izvērtē vismaz tos kritērijus, kas saistīti ar vadošā personāla kvalifikāciju un pieredzi, ja nav izvirzītas šādas kvalifikācijas prasības, vai būvniecības informācijas modelēšanas izmantošanu, vai piedāvāto risinājumu energoefektivitāti;

2) apvienoto projektēšanu un būvdarbiem. Šādā gadījumā papildus cenai pasūtītājs izvērtē vismaz tos kritērijus, kas saistīti ar vadošā personāla kvalifikāciju un pieredzi, ja nav izvirzītas šādas kvalifikācijas prasības, vai būvniecības informācijas modelēšanas izmantošanu, vai piedāvāto risinājumu energoefektivitāti;

LATVIJAS ARHITEKTU SAVIENĪBAS VADLĪNIJAS

2022. gada maijā LAS atsaucās IUB aicinājumam izveidot vadlīnijas saimnieciski izdevīgākā iepirkuma kritēriju pielietošanai projektēšanas iepirkumos.

Vadlīniju projekta izveidē no 2022. gada maija piedalās LAS darba grupa, VAS Valsts Nekustamie īpašumi (VNI) darba grupa, IUB pārstāvji. Ir notikušas 10 darba grupu tikšanās, veidoti dokumentu projekti, vētīti kritēriji, veikts tests kritēriju aizpildē un punktu apkopošanā. Veiktas mērķa grupu aptaujas, intervējot valsts un pašvaldību iestāžu pārstāvjus un arhitektu birojus, kas piedalās iepirkumā.

Elektroniskā aptauja iepirkumu veicējiem šobrīd ir progresā.

Vadlīniju projekta vadītāja – Anda Kursiša.

LĪDZŠINĒJO ZEMĀKO CENU IEPIRKUMU PROBLĒMAS

1. Pirms iepirkuma projektēšanas uzdevums un ēkas stāvoklis (atjaunošanā, pārbūvē) **netiek profesionāli izvērtēts no projektētāja puses**
2. Būvprojekta saturs un **kvalitāte neatbilst** likumdošanai un labai praksei projektēšanā; tas tiek konstatēts ekspertīzes un būvniecības laikā;
3. Kvalifikācijā nominētie būvprojektu vadītāji un arhitekti **nepilda likumā un profesijas standartā noteiktos pienākumus**;
4. Būvprojekta daļu vadītāju starpā bieži tiek fiksēta **«parakstu tirgošana»**, t.i. nominētie speciālisti paraksta projektus, kuru izstrādē nav piedalījušies;
5. Projektēšanas un autoruzraudzības procesā **netiek veikta** sistemātiska rasējumu un failu digitāla **reģistrācija un arhivēšana**; jāizslēdz nelegālu datorprogrammu un «studentu» versiju lietošana;
6. Būvprojektos tiek norādīti kļūdaini materiāli un to apjomi, **projekti netiek pārbaudīti** projektētāja pusē.
7. BIM (Būves informācijas modelis) tiek izmantots formāli, netiek novērstas neatbilstības starp projekta daļām

Avots: VNI ziņojums Arhitektu savienībai, mērķa intervijas ar iepirkumu veicējiem, aptauja, iepirkumu veicēju ziņojumi BVKB

NO SEKĀM CIEŠ PASŪTĪTĀJS

1. Projektēšanas laikā tiek pieprasīts **papildu finansējums projektēšanai un izpētei;**
2. Ekspertīze neiekļaujas termiņā;
3. **Pasūtītājs vispār nesaņem Arhitektūras pakalpojumu pēc būtības;**
4. **Speciālistu sertifikātu apturēšana, brīdinājumi;**
5. **Nav projektu failu arhīva, nav datētas aktuālās versijas,** haoss un kļūdas būvlaukumā;
6. **Rodas papildu darbi un papilddarbu tāmes būvniecībā;**
7. Būvprojekta daļas neatbilst savā starpā, **papildu darbi būvniecībā un pagarināti termiņi,** lai novērstu problēmas rasējumos.

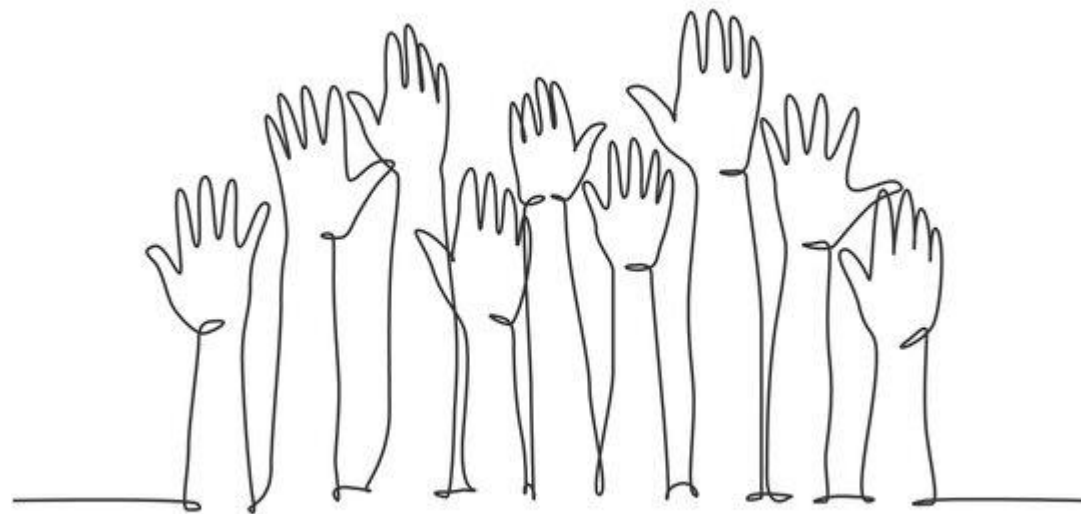
Avots: VNI ziņojums Arhitektu savienībai, mērķa intervijas ar iepirkumu veicējiem, aptauja, iepirkumu veicēju ziņojumi BVKB

VAI TO IR IESPĒJAMS UZLABOT?

PIL GROZĪJUMU IEVIEŠANA PRAKSĒ NO 2023. GADA

SAIMNIECISKI IZDEVĪGĀKĀ IEPIRKUMA VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Latvijas Arhitektūras 2022.gada skates fināls: Vieglatlētikas manēža Valmierā,
autori I. Šļivkas birojs, avots: LAS.

KĀ SKATĪTIES UZ PIL SATURU?

PIL, p. 51: Ja iepirkuma līgums tiek slēgts par ... projektēšanu. Šādā gadījumā papildus cenai pasūtītājs izvērtē vismaz tos kritērijus,

- 1. kas saistīti ar vadošā personāla kvalifikāciju un pieredzi, ja nav izvirzītas šādas kvalifikācijas prasības*,**
2. vai būvniecības informācijas modelēšanas izmantošanu (BIM),
3. vai piedāvāto risinājumu energoefektivitāti;

LAS komentārs:

1. Visos gadījumos vērtēšanā izmantot 51. pantā ietverto iespēju vērtēt **«līguma izpildes vadības struktūru un iesaistītā personāla kvalifikāciju un pieredzi, ja iepirkuma līguma izpildes kvalitāti var būtiski ietekmēt iesaistītā personāla kvalifikācija un pieredze»;**
2. BIM izmantot tikai tajos gadījumos, kad Pasūtītājam ir resurss un kompetence šādu projektu vadīt, BIM datus pēc tam izmantojot būvniecībā un modelēšanā;
3. Piedāvāto risinājumu **energoefektivitāti objektīvi nav iespējams vērtēt iepirkumā;** jo lai iesniegtu energoefektivitātes aprēķinu; **atbilstoši jāizprojektē 50-60% būvprojekta apjoma.** (Šādu darbu, kas ietver daļu no Līguma priekšmeta izpildes nevar pieprasīt iepirkumā**). Var prasīt iesniegt datus par paveiktajiem darbiem, un to rezultātiem (tas var pārsniegt 5 gadu atsaucē periodu), un jāņem vērā, ka 2021.g. mainītas prasības ēku klasēm, tāpēc «izkrīt» projekti pirms šī perioda.

* Par atlasīti un kvalifikāciju LAS informēs atsevišķā plašākā seminārā

** Atsauce – LAS skaidrojums bērnu dārza iepirkumam 2022.g.

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI - VISPĀRĪGI

PAMATOJUMS

- Organizācijas vadības kapacitāte
- Projekta pārbaudes iespējas
- Pretendenta personāls
- Digitalizācijas un datu drošības aspekts
- Arhitektūras un vides kvalitāte
- Projekta vadības rīki rāda, ka pretendents spēj vadīt un kontrolēt vienu un vairākus projektus, pārvaldīt resursus
- «4 acu princips», var nodrošināt arī speciālista aizstāšanu vai nomaiņu
- Nedala resursus citām organizācijām, velta laiku un resursus līguma izpildei
- Legāls programmnodrošinājums, pierādāma datu uzglabāšana un rezerves kopēšana. Pasūtītājam būs pieejami DWG un BIM faili, t.sk. ēkas apkalpošanai nākotnē
- Saskaņā ar Pretendenta portfolio

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI: PERSONĀLA UN DATU PĀRVALDĪBA

KRITĒRIJI

- Ārējais datu apmaiņas serveris
- Uzņēmuma/ projektu vadības sistēma
- Failu un rasējumu organizācija, izmaiņu datēšana, arhivēšana
- «4 acu» princips un projekta iekšējā pārbaude

IESNIEDZAMIE DOKUMENTI

- IT pakalpojums, servisa līgums, abonēšanas maksa, servera jauda GB, uzglabāto datu apjoms
- Piemēram, Scoro, vai analogs, abonenta līgums vai maksājumu kopija, programmas satura ekrānšāviņš
- Kvalitātes rokasgrāmata, vai failu sistēmas apraksts, ekrānšāviņš ar paraugu
- Ir nodarbināti vismaz 2 arhitekti, ar vismaz 5 II vai III grupas projektu pieredzi 5 gadu laikā, kas var veikt iekšējo kvalitātes pārbaudi (BIS reģistrs, projektu saraksts)

Šo kritēriju vērtēšana paredzēta IR/NAV kategorijā, ja kritēriju neizpilda, tad saņem «0» punktus.

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI: PERSONĀLA KVALIFIKĀCIJA

KRITĒRIJI

- Piedāvātajiem vadošajiem speciālistiem ir pieredze vismaz 2 (divu) līdzvērtīgu projektu realizācijā, 5 gadu periodā
- Vadošajiem speciālistiem ir atbilstošas zināšanas BIM*
- Pieredze BIM*
- Vadošajiem speciālistiem ir atbilstošas zināšanas ēku energoefektivitātē*
- Vadošajiem speciālistiem ir pieredze energoefektīvu ēku projektos*
- BP vadītājs/ ARDV ir reģistr./ nodarbināts tikai 1 uzņēmumā

IESNIEDZAMIE DOKUMENTI

- Projekta informācija, CV, ekrānšāviņš no BIS, u.c.
- Apliecība par apmācībām, sākot no 8h
- BIM modelis, dalības pakāpe projektā
- Pasīvo ēku kursi, vai energoauditora sertifikāts
- Energosertifikāts, ar saiti uz BIS, apliecinājumi
- BIS reģistrs

* Tikai tad, ja tie saistīti ar iepirkuma priekšmetu

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI: SPECIĀLISTU SADARBĪBA

KRITĒRIJI

- 2-5 no vadošajiem speciālistiem (BPV, ARDV, BKDV, AVKDV) ir iepriekšēja sadarbības pieredze (vērtējuma gradācija, 20,40,60,80,100% no konkrētā kritērija punktiem)

IESNIEDZAMIE DOKUMENTI

- Norādīt objektus, sniegt apliecinājumu

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI: GRAFISKĀ DAĻA

FASĀDES VAI PLĀNA SKICE NOTEIKTĀ APJOMĀ* (ANALOGI 3 DARBA DIENU/24H DARBA APJOMAM)

- Atbilstība Pasūtītāja iecerei (vērtējuma gradācija, 20,40,60,80,100% no konkrētā kritērija punktiem)
- Fasādes vai plāna skice

* Nav pieļaujams, ka «labāk informēts» pretendents iesniedz gandrīz gatavu projektu.

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI: PĀPILDUS PUNKTI*

KRITĒRIJI

- Vadošo speciālistu dalība arhitektūras konkursu finālā, vai godalgotas vietas;
- Vadošo speciālistu papildu izglītība – ilgtspējas vai vides zinātņu programmās
- Vadošo speciālistu apmācības un dalība ilgtspējas sertifikācijas programmās (BREEAM, LEED u.c.)
- Vadošo speciālistu pieredze arhitektūras kvalitātes veidošanā, izpildot Davosas kritērijus augstai būv kultūrai ***

* Tikai tad, ja tie saistīti ar iepirkuma priekšmetu

** BREEAM - British Research Establishment Environmental Assessment Method, LEED - Leadership in Energy and Environmental Design

*** https://www.nkmp.gov.lv/lv/jaunums/astoni-kriteriji-augstvertigai-buvkulturalai?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

IESNIEDZAMIE DOKUMENTI

- Piem., žūrijas komisijas protokols, projekta attēls;
- Apmācību apliecinājoši dokumenti
- Projektu sertifikācijas dokumentu kopijas, pasūtītāja apliecinājums;
- Neatkarīga profesionāla eksperta vērtējums, no 2023. gada.

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI: PIEMĒRS

	Īpatsvars	Punkti
1 - Cena	30%	30
2 - Personāla un datu pārvaldība	20%	20
3 - Personāla kvalifikācija	15%	15
4 - Speciālistu komandas sadarbība	15%	15
5 - Arhitektūras kvalitāte - grafiskā daļa	20%	20

Dotais kritēriju komplekts ir pārbaudīts kā tests, ar dokumentu sagatavošanu, un pārrunāts ar iepirkuma puses pārstāvjiem un IUB.

Ir ierosinājumi, būtiskas neatbilstības nav konstatētas. **Matemātiski jebkurš iepirkums, kur cenas faktors ir lielāks par 40%, rezultējas tur pat kur iepriekš – ar zemākās cenas uzvaru.**

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI: PIEMĒRS

1-CENA				
		Pretendents VR	Pretendents 2B	Pretendents ZC
Piedāvājuma summa	100 000 bez PVN	97 000	92 650	50 000
Saimniecisko kritēriju punktu kopsumma		53,5	47,5	11,5
2-PERSONĀLA UN DATU PĀRVALDĪBA				
Kritērijs	Punkti, min-max	Pretendents VR	Pretendents 2B	Pretendents ZC
Ārējais datu uzglabāšanas un apmaiņas pakalpojums vai serveris	0 vai 5	5	5	3
Uzņēmuma/ projektu vadības sistēma	0 vai 5	5	0	0
"4 acu" princips	0 vai 5	5	5	0
Failu un rasējumu izmaiņu organizācija	0 vai 3	3	3	0
BP vadītājs ir reģistr./ nodarbināts tikai 1 uzņēmumā	0 vai 1	1	0	0
ARDV reģistr./ nodarbināts tikai 1 uzņēmumā	0 vai 1	1	0	0
Kopā max	20	20	13	3

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI: PIEMĒRS

3-PERSONĀLA KVALIFIKĀCIJA				
Kritērijs	Punkti	Pretendents VR	Pretendents 2B	Pretendents ZC
Vadošajiem speciālistiem ir pieredze vismaz 2 līdzvērtīgu projektu projektēšanā, 3 gadu periodā*	0, 2,5 vai 5	5	2,5	2,5
Vadošajiem speciālistiem (1 vai 2) ir atbilstošas zināšanas ēku energoefektivitātē	0, 2,5 vai 5	5	5	0
Vadošajiem speciālistiem (1 vai 2) ir pieredze energoefektīvu ēku projektos	0, 2,5 vai 5	2,5	0	0
Kopā max	15	12,5	7,5	2,5
4-SPECIĀLISTU KOMANDAS SADARBĪBA				
Kritērijs	Punkti	Pretendents VR	Pretendents 2B	Pretendents ZC
5 no vadošajiem speciālistiem ir iepriekšēja sadarbības pieredze 2 projektos, pēdējo 3 gadu laikā*	15			
4 no vadošajiem speciālistiem ir iepriekšēja sadarbības pieredze 2 proj., pēdējo 3 gadu laikā*	11	11		
3 no vadošajiem speciālistiem ir iepriekšēja sadarbības pieredze 2 proj., pēdējo 3 gadu laikā*	7		7	
2 no vadošajiem speciālistiem ir iepriekšēja sadarbības pieredze 2 proj., pēdējo 3 gadu laikā*	3			3
Speciālistiem nav iepriekšējas sadarbības pieredzes 2 proj. pēdējo 3 gadu laikā*	0			
Kopā max	15	11	7	3
5-GRAFISKĀ DAĻA– FASĀDES VAI PLĀNA SKICE				
Kritērijs	Punkti	Pretendents VR	Pretendents 2B	Pretendents ZC
0-100% apjomā atbilst Pasūtītāja programmai	20	10	20	3
Kopā max	20	10	20	3

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI: PIEMĒRS

KOPSAVILKUMA TABULA 30/70		Pretendents VR	Pretendents 2B	Pretendents ZC
Kopējais vērtējums		99	90	49
Cena	30%	29	30	31
Saimnieciskie	70%	70	60	18

KOPSAVILKUMA TABULA 50/50		Pretendents VR	Pretendents 2B	Pretendents ZC
Kopējais vērtējums		76	70	63
Cena	50%	26	27	50
Saimnieciskie	50%	50	43	13

KOPSAVILKUMA TABULA 70/30		Pretendents VR	Pretendents 2B	Pretendents ZC
Kopējais vērtējums		66	63	78
Cena	70%	36	38	70
Saimnieciskie	30%	30	26	8

LAS vadlīnijas saimnieciski izdevīgākā iepirkuma kritēriju pielietošanai projektēšanas iepirkumos ir izstrādes un rediģēšanas stadijā. Tās tiks publicētas IUB vietnē 2023. gada janvārī.
Līdz 25. novembrim gaidīsim jūsu komentārus un ierosinājumus.

LAS seminārs plašākā apjomā par iepirkuma sagatavošanu, pretendentu atlasī, vērtēšanas kritērijiem plānots 2023. gada janvāra sākumā.

IEROSINĀJUMIEM UN SAZIŅAI:

anda.kursisa@latarh.lv, t. 26403930

Latvijas Arhitektūras 2021.gada galvenā balva – Dziesmu svētku estrāde, autori *Austra Mailiņa un Jura Pogas arhitektu biroji.*, avots: LAS.

PALDIES PAR UZMANĪBU !

**Latvijas
Arhitektu
savienība**

Torņa iela 11, Rīga, LV-1050, Latvija, tel. +371 67212802, +371 20028097
latarh@latarh.lv www.latarh.lv